

Juryrapport NRO-VOR-Praktijkprijs 2015

De NRO-VOR-Praktijkprijs werd dit jaar in het leven geroepen. Maar liefst 19 onderzoekers dongen mee naar de prijs bij deze eerste editie. De kwaliteit van het ingediende onderzoek en de daarop gebaseerde producten voor het onderwijs was hoog. De producten liepen uiteen van lesmateriaal, tot online leeromgevingen en zelfs een masteropleiding. Ook de diversiteit aan onderwerpen was groot. De onderwerpen die de revue passeerden waren vaak heel relevant voor het onderwijs. De projecten hadden betrekking op alle onderwijssectoren van primair tot hoger onderwijs en ook het speciaal onderwijs was vertegenwoordigd. De manier waarop de onderzoekers, vaak in samenwerking met leraren, hun inzichten hebben vertaald naar producten voor de onderwijspraktijk, is fantastisch. Daaruit spreekt een grote drang van onderwijsonderzoekers om met hun werk het onderwijs daadwerkelijk verder te helpen. En een behoefte van leraren om hun belangrijke werk met kennis uit onderzoek te verbeteren. De praktische toepasbaarheid van de producten is in veel gevallen verrassend groot.

De jury had de taak om drie projecten te nomineren. De keuze was niet eenvoudig, maar de overeenstemming was groot. De jury heeft gekeken naar de wetenschappelijke kwaliteit, de relevantie voor het onderwijs, impact en vernieuwing, het bereik, en de kwaliteit en duurzaamheid van de producten. De jury heeft er in het bijzonder op gelet of de ontwikkelde producten direct en eenvoudig gebruikt kunnen worden door leraren en of ze een antwoord bieden op vragen waar leraren in de praktijk mee worstelen.

Voor een aantal projecten kwam de prijs net te vroeg. Ze hebben nog wat tijd nodig om tot volle wasdom te komen. De verwachtingen voor de komende jaren zijn dus groot. Daarnaast waren er projecten die een heel relevant onderwerp aansneden, maar die de concurrentiestrijd net niet overleefden. De jury wil enkele onderzoekers in het bijzonder vermelden:

Gerdineke Silfhout met *Studieteksten in het voortgezet onderwijs: leuk om te lezen of makkelijk te begrijpen?*. Alle uitgevers, materiaalontwikkelaars en leraren zouden kennis moeten nemen van de tips in het hulpboek om begrijpelijke teksten te maken voor het onderwijs.

Esther Hartman met *Fit & vaardig op school* vanwege het grote belang van bewegen in het onderwijs.

Monica Koster met *Verbetering van de schrijfvaardigheid van leerlingen in de bovenbouw van het po* en Saskia Rietdijk met *Beter Schrijven* die op basis van onderzoek prachtig materiaal ontwikkelden om het schrijfonderwijs op basisscholen te verbeteren. De eerste resultaten van de effectmetingen lijken veelbelovend. We zien hen volgend jaar graag terug.

Van harte stelt de jury de genomineerden voor de NRO-VOR-Praktijkprijs 2015 voor:

Linda van den Bergh en Anje Ros met *Feedback tijdens actief leren: professionalisering in theorie en praktijk*

Linda van den Bergh ontwikkelde op basis van onderzoek naar het geven van feedback tijdens actief leren samen met Anje Ros een handboek en online studiemateriaal voor leerkrachten basisonderwijs en pabo-studenten. Concrete adviezen en tips, illustratieve video's en handige checklists, onderbouwd met theorie, bieden leerkrachten een waardevol instrument om hun feedback aan leerlingen te verbeteren. Bij het testen van de aanpak bleek dat leerkrachten in korte tijd grote vooruitgang boekten.

Vrijwel elke leraar is zich ervan bewust dat goede feedback essentieel is om leerlingen te laten leren. Toch vinden veel leraren het lastig om effectieve feedback te geven. Het handboek van Linda van den Bergh en Anje Ros biedt daarop een duidelijk antwoord, waar leraren direct mee aan de slag kunnen.

De jury vindt dat de onderzoekers erin geslaagd zijn een prachtige handreiking te ontwikkelen waarmee leerkrachten een van de moeilijkste onderdelen van het leraarsvak, het geven van goede feedback, kunnen aanpakken.

Ton de Jong namens het Go-Lab consortium met *Go-Lab*

Ton de Jong verrichtte onderzoek naar onder meer de effectiviteit van onderzoekend leren met online labs en simulaties. De resultaten uit zijn onderzoek zijn direct terug te vinden in de opzet van het internationale Go-Lab, een online portal voor onderwijs in wetenschap, wiskunde en techniek, waarin onderzoekend leren wordt gestimuleerd met online laboratoria en simulaties. Go-Lab bevat naast simulaties en video's van experimenten een scala aan hulpmiddelen, zoals instrumenten voor het opstellen van hypothesen of een onderzoeksplan, die leraren kunnen gebruiken om een complete leeromgeving voor hun leerlingen te bouwen. De lessen die zij zo ontwikkelen, kunnen ze weer delen met andere leraren, waardoor een dynamische omgeving ontstaat.

Go-Lab is een Europees project, gebaseerd op hoogstaand onderzoek, dat inmiddels in veel landen door scholen wordt gebruikt. De jury is onder de indruk van de prachtige laboratoria en de praktische toepasbaarheid van Go-Lab, en is ervan overtuigd dat de online labs een sterke aanvulling bieden op experimenten die leerlingen in de klas uitvoeren. De jury hoopt dat Go-Lab ook het onderwijs in Nederland verder zal veroveren.

Mariëtte Lusse met *Handreiking voor samenwerken met ouders in het vo en mbo*

Mariëtte Lusse onderzocht op welke manier scholen voor voortgezet onderwijs en voor middelbaar beroepsonderwijs de ouders van leerlingen op een effectieve manier bij de school kunnen betrekken, om zo het schoolsucces van de leerlingen te vergroten. Zij liet zien dat het mogelijk is in een achterstandswijk in Rotterdam-Zuid 95% van de ouders naar de middelbare school te krijgen voor een gesprek over hun eigen kind. De onderzoeker ontwikkelde samen met co-auteur Annette Diender een handreiking voor scholen die is opgebouwd rond 10 succesfactoren om ouders bij de school te betrekken. Daarbij ontwikkelden ze online studiemateriaal.

Ouders zijn een van de meest bepalende factoren voor schoolsucces van hun kinderen. Daarom zouden scholen ouders zoveel mogelijk bij het onderwijs van hun kinderen moeten betrekken. Maar hoe kunnen ze dat doen? Zeker als het gaat om leerlingen na de basisschool is een antwoord daarop niet evident. De jury waardeert het dat Mariëtte Lusse zich heeft vastgebeten in dit onderwerp dat alle scholen aangaat. De praktische insteek van de handreiking, waarmee scholen en leraren direct aan de slag kunnen, is heel geslaagd. Het succes van de handreiking, die inmiddels naar alle Rotterdamse scholen is gestuurd, ziet de jury als een grote aanbeveling.

Drie heel verschillende projecten, met ieder grote kwaliteiten, waarvan er uiteindelijk slechts één bekroond kan worden. De jury wenst het publiek van het NRO-congres wijsheid bij het kiezen van de winnaar.

Jury NRO-VOR-Praktijkprijs 2015

Agnes Wolbert (voorzitter) – voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer

Monique Volman – hoogleraar onderwijskunde aan de Universiteit van Amsterdam en voorzitter van de VOR

Dick van der Wateren – leraar natuurkunde en nl&t aan het Eerste Christelijk Lyceum in Haarlem, wetenschapper, auteur en edublogger